AI in het po: wat mag, en hoe zet je het slim in?

Kort antwoord: een AI-oefenmaatje mag in het po. Het oefent, het beoordeelt niet. De leerkracht bedient het, de kinderen doen het denkwerk.

1. Wat zeggen de regels?

BRON	WAT HET BETEKENT VOOR HET PO
AI-verordening, verboden sinds feb. 2025	Geen emotieherkenning in het onderwijs (aan gezicht of stem aflezen hoe een kind zich voelt). Geen AI die de kwetsbaarheid van kinderen uitbuit.
AI-verordening, hoog risico vanaf 2 dec. 2027	AI die leerresultaten beoordeelt, een niveau bepaalt, het leerpad stuurt of meekijkt bij toetsen. Dan moet de school menselijk toezicht regelen. Een oefenmaatje dat vragen stelt en niet beoordeelt, valt hier niet onder.
AI-verordening, art. 4	De school ondersteunt de AI-geletterdheid van het personeel.
AVG	Geen namen of gegevens van kinderen in een AI-chat. AI neemt geen besluiten over een kind, zoals een schooladvies.
Kennisnet	Po-leerlingen werken op school alleen onder toezicht van een volwassene met generatieve AI.
Medezeggenschap	De MR heeft instemmingsrecht op afspraken over AI en privacy.
Kerndoelen	Digitale geletterdheid, met AI, geldt vanaf 1 augustus 2027. Uiterlijk in 2031 moet het aanbod passen.

2. Wat mogen Copilot en Gemini?

Microsoft Copilot
Copilot Chat alleen voor leerlingen van 13 en ouder. In het po dus **altijd klassikaal of in een groepje**, met de leerkracht aan het toetsenbord op het eigen schoolaccount.

Google Gemini
Voor leerlingen van alle leeftijden, maar **alleen als de beheerder het aanzet**. Sinds augustus 2026 ook in Classroom. Laat nakijken wat er voor leerlingaccounts aanstaat.

3. De leerkracht als bediener, ook in kleine groepjes

Dat mag. De leerkracht is de gebruiker, de kinderen denken mee. Let op:

- **Jij houdt het toetsenbord.** Kinderen zeggen wat er getypt wordt. Geef je de laptop aan een kind, dan gebruikt een kind onder 13 alsnog Copilot.
- **Geen gegevens van kinderen.** “Een leerling in groep 6”, niet een naam.
- **Elke keer een nieuwe chat,** zodat kinderen niets van eerdere gesprekken zien.
- **AI beoordeelt geen kind.** Wie het snapt en welk niveau iemand heeft, bepaal jij.
- **Controleer wat AI zegt,** samen met de kinderen.

© 2026 Guido van Dijk, LeX Consultancy · CC BY-SA 4.0 · creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 · l-e-x.nl/workshop-ai-po

4. Zo zet je het slim in

De volgorde: verwerven zonder AI, oefenen met AI, toepassen zonder AI. In groep 1-4 is bijna alles verwerven: daar gebruikt alleen de leerkracht AI, bij de voorbereiding.

VORM	HOE
De domme leerling	AI geeft een uitleg of som met één fout. De klas zoekt de fout en legt uit wat er misgaat.
De quizmaster	AI stelt één vraag tegelijk. Kinderen schrijven op een wisbordje, de leerkracht typt het gekozen antwoord. Bij een fout vraagt AI door.
Klopt dit?	AI vertelt iets over het onderwerp. De klas controleert het in het boek of op een betrouwbare site. Sluit aan op het kerndoel: “De leerling verkent mogelijkheden van AI-systemen.”
Moeilijker of makkelijker	AI maakt een verhaaltjessom een stapje moeilijker of makkelijker. Kinderen leggen uit wat er veranderd is.
Instructietafel	Drie of vier kinderen, tien minuten, leerkracht bedient. Daarna scherm dicht en in eigen woorden uitleggen.
Voorbereiding	Oefenstof op drie niveaus, leesteksten, extra sommen. Altijd zelf nakijken. Kraak je oefenmaatje voordat de klas het ziet.

> **Wat je niet doet:** AI een tekst of werkstuk voor een kind laten maken; AI feedback laten geven die meetelt als cijfer of niveau; gegevens van kinderen invoeren.

Waarom de grenzen ertoe doen: leerlingen die vrij met ChatGPT oefenden, scoorden tijdens het oefenen beter maar op de toets daarna slechter dan leerlingen zonder AI. Met een versie die alleen hints gaf, verdween dat nadeel grotendeels (Bastani e.a., 2025; onderzoek in het vo).

5. De verwerkersovereenkomst

Een contract tussen schoolbestuur en leverancier: de leverancier verwerkt gegevens alleen in opdracht van de school. Volgens de AVG (art. 28) staat erin: welke gegevens, waarvoor en hoe lang; geen eigen gebruik door de leverancier (ook niet voor het trainen van AI); geheimhouding; beveiliging; subverwerkers; hulp bij inzage en verwijdering; melding van datalekken; verwijderen na afloop; het recht op controle.

In het onderwijs is dat meestal de **Model Verwerkersovereenkomst** van het Privacyconvenant (versie 4.0 en 4.1), met per product een **privacybijsluiter** en een **beveiligingsbijlage**. Voor Microsoft 365 en Google Workspace for Education gelden afspraken via SURF en SIVON. Vraag je FG of de AI-functies daaronder vallen, en gebruik altijd het schoolaccount, nooit een privéaccount.

Dit is geen juridisch advies. Voor een schoolbesluit hoort de FG erbij.

Bronnen: Verordening (EU) 2024/1689 art. 4, 5, 26 en bijlage III; digitale omnibus (hoog risico vanaf 2 december 2027) · AVG (EU) 2016/679 art. 28 · Kennisnet, Schoolafspraken generatieve AI · Microsoft Learn, Set student age group · Google Workspace Updates (juni 2025; augustus 2026) · SURF, DPIA Microsoft 365 Copilot (sept. 2025) · SLO, conceptkerndoelen digitale geletterdheid; Rijksoverheid (21 november 2025) · Kamerstuk 32 034, nr. 84 (13 oktober 2026) · Bastani e.a., Generative AI without guardrails can harm learning, PNAS 2025 · Privacyconvenant onderwijs, Model Verwerkersovereenkomst 4.0/4.1

© 2026 Guido van Dijk, LeX Consultancy · CC BY-SA 4.0 · creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 · l-e-x.nl/workshop-ai-po